

Անհամապատասխանություն

Գույքի օտարման մասին ՀՀ կառավարության 01.03.2018թ. թիվ 200-Ա որոշման մեջ գույքի գնահատված շուկայական արժեքը չի նշվել: Որպես վաճառքի գին, հաստատված լիկվիդային արժեքում ներառվել է նաև ավելացված արժեքի հարկը՝ 104,484.0 հազ. դրամ գումարով: Այսինքն, գույքի օտարումն, ըստ էության, իրականացվել է 522,421.0 հազ. դրամով (քանի որ, ԱԱՀ-ն ենթակա է վերադարձման): Թե ինչ հանգամանքներից ելնելով են պատասխանատու պաշտոնատար անձինք որոշել կիրառել ուղղակի վաճառքի ձևը և որպես վաճառքի գին՝ լիկվիդային արժեքը, Հաշվեքննիչ պալատը չի կարող մեկնաբանել, քանի որ «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ մասով Հաշվեքննիչ պալատն իր կողմից բացահայտված փաստերի վերաբերյալ որակում չի տալիս և դրանց հետևանքների վերաբերյալ կանխատեսումներ չի անում:

Հաշվեքննությանը արձանագրված այլ փաստեր

- Ընկերության և գնորդի միջև կնքվել է միայն անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագիր, իսկ ներդրումների և աշխատատեղերի ստեղծման մասով որևէ պայմանագրային պարտավորություն չի սահմանվել:
- Գնահատման հաշվետվությունում նշվել է, որ գլխավոր հատակագծի վրա առկա են 2 շենքեր, որոնք վաճառված են, սակայն ՀՀ կառավարության որոշման ընդունումը հիմնավորող փաստաթղթերում դրան անդրադարձ չի եղել և որոշումն ընդունվել է առանց հաշվի առնելու այդ հանգամանքը, ինչը պատճառ է հանդիսացել հետագա դատական գործընթացի համար:

«Էներգահիմպերս» ՓԲԸ-ի վերաբերյալ

**Իրան-Հայաստան
գազամուղն
օգտագործելու
արդյունավետությունը
բարձրացնելու
նպատակով ստեղծված
«Էներգափմպեքս» ՓԲԸ-
ի գործունեությունն
ուղղորդվել է այլ
նպատակային
ուղղություններով**

«Էներգափմպեքս» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է ՀՀ կառավարության 2016 թվականի օգոստոսի 4-ի թիվ 798-Ն որոշմամբ: Ըստ նախարարության՝ ընկերության ստեղծման անհրաժեշտությունը հիմնավորվել է Իրան-Հայաստան գազամուղն օգտագործելու արդյունավետությամբ և պետք է նպաստեր պետական բյուջեի տնտեսական ցուցանիշների և հարկային մուտքերի ավելացմանը:

Նախարարի տեղակալի կողմից 11.01.2017թ. ստորագրվել է հուշագիր իրանական «National Iranian Gas Company» ընկերության հետ՝ «Էներգափմպեքս»

ՓԲԸ-ի միջոցով գազի առուվաճառքի վերաբերյալ:

Ընկերությունը «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի հետ կնքել է 3 վարկային պայմանագրեր, իսկ Բարձրավոլտ էլեկտրական ցանցեր (այսուհետ ԲԷՑ) ՓԲԸ-ի հետ՝ 1 փոխառության պայմանագիր:

Պայմանագրի համարը, կնքման ամսաթիվը և գործողության ժամկետը	Վարկի կամ փոխառության ստացման ամսաթիվը	Վարկի կամ փոխառության մարման ամսաթիվը՝ ըստ պայմանագրի	Վարկի կամ փոխառության տոկոսադրույքը	Վարկի կամ փոխառության հիմնական գումարի չափը (հազ. դրամ)
1	2	3	4	5
ԱՎՊ 17/16-47 24.03.17-24.07.17	24.03.2017	24.07.2017	10	471,000.0
ԱՎՊ 17/24-47 20.04.17-20.08.17	20.04.2017	20.08.2017	10	1,109,000.0
ԱՎՊ 17/39-47 25.05.17-27.06.17	25.05.2017	27.06.2017	10	751,000.0
Փոխառություն	15.02.2017	15.08.2017	3	20,000.0
Ընդամենը				2,351,000.0

Վարկերը ստացվել են էլեկտրաէներգիա ձեռք բերելու հիմնավորումով՝ բացառապես «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ին (այսուհետ՝ ՀԷՑ) փոխանցվելու պայմանով: Վարկերի և փոխառության մարումն իրականացվել է ժամանակին:

Նախարարը գրությամբ դիմել է ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) նախագահին՝ Հայաստանի և Վրաստանի միջև էլեկտրական էներգիայի փոխհոսքերը իրականացնելու գործառույթի լիցենզիա տրամադրելու համար՝ հիմնավորմամբ, որ գործարքի արդյունքում կկրճատվեն էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ծախսերը:

Հանձնաժողովի 16.02.2017թ. N 39-Ա որոշմամբ թույլատրվել է Վրաստանից էլեկտրական էներգիայի փոխհոսքերի իրականացում, իսկ N 40-Ա և N 41-Ա

որոշումներով տրվել են արտահանման և ներկրման լիցենզիաներ՝ մինչև 16.02.2019թ. գործողության ժամկետով:

Ընկերության և վրացական կողմից «Global International Energy Corporation» (հասցեն՝ 15, Gartmore Road, Uford, Essex, IQ 39XQ, UK) կազմակերպության հետ կնքվել են երկու պայմանագրեր՝ 14.02.2017թ. թիվ 1 պայմանագիրը՝ «Էլեկտրաէներգիայի փոխանակման (գնման-վաճառքի)» մասին մինչև 01.01.2028թ. ժամկետով և 05.10.2017թ. թիվ 2 պայմանագիրը՝ «Էլեկտրաէներգիայի գնման-վաճառքի» մասին մինչև 01.01.2028թ. ժամկետով: Պայմանագրով գործարք չի կատարվել:

Անհամապատասխանություններ

Վարկային պայմանագիրը կնքվել է առանց Հանձնաժողովի համաձայնության

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի հետ կնքած վարկային պայմանագրի «Երաշխավորության» պայմանագրով ԲԷՑ-ը համապարտ պատասխանատվություն է կրել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի առջև գրավի պայմանագրով ստանձնած

պարտավորությունների մասով: Վարկային պայմանագրում նշվել է, որ գործարքի իրականացման համար առկա են իրավասու մարմինների թույլտվություններն ու համաձայնությունները, մինչդեռ Հանձնաժողովի համաձայնությունը չի եղել: Առկա է անհամապատասխանություն լիցենզիայի պայմանների և «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի 28-րդ հոդվածի պահանջների հետ:

14.02.2017թ. N 1 պայմանագրի հավելված 3-ով սահմանվել է 1 կվտ/ժ-ի գինը՝ 0.05 ԱՄՆ դոլար, իսկ որպես վճարման սկզբունք ընդունվել է, որ Ընկերության առաքած 1 կվտ/ժ հոսանքի դիմաց վրացական կողմը պետք է փոխանցի 1.05 կվտ/ժ հոսանք: Էլեկտրական էներգիայի գնումը և վաճառքը, ինչպես նաև 1 կվտ/ժ-ի գինը նախատեսվել է իրականացնել լրացուցիչ համաձայնագրերի հիման վրա՝ ըստ համաձայնեցված գրաֆիկների: Ընդ որում, պայմանագիրը Հանձնաժողովում գրանցվել է լիցենզիայի տրամադրման օրը:

Թիվ 1 պայմանագրին կից կնքվել են 7 համաձայնագրեր, որոնք, ըստ պայմանագրի, ուժի մեջ կարող էին մտնել Հանձնաժողովում և «Վրաստանի պետական Էլեկտրահամակարգ» ընկերությունում գրանցվելուց հետո: Թիվ 1, 2, 4, 5 և 6 համաձայնագրերով կատարվել են էլեկտրաէներգիայի ներկրման/արտահանման ժամկետների և ծավալների փոփոխություններ:

25.03.2017թ. թիվ 3 համաձայնագրով պայմանագրում ավելացվել են դրույթներ Հանձնաժողովի 16.02.2017թ. N 39-Ա որոշումից, հանվել է «Վրաստանի պետական Էլեկտրահամակարգ» ընկերությունում գրանցման պահանջը, և դրանց տրվել է հետադարձ ուժ՝ գործողությունը տարածելով պայմանագրի ուժի մեջ

մտնելու օրվանից (համաձայնագիրը գրանցվել է Հանձնաժողովում 26.04.2017թ. կամ մեկ ամիս հետո):

Համաձայն «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի 17-րդ հոդվածի և լիցենզիայի պայմանների՝ ընկերության և վրացական կողմի՝ «Global International Energy Corporation» կազմակերպության միջև 14.02.2017թ. կնքված «Էլեկտրաէներգիայի փոխանակման (գնման-վաճառքի)» թիվ 1 պայմանագիրը ըստ պայմանագրի 13-րդ մասի, պետք է գրանցվեր Հանձնաժողովում, ինչպես նաև՝ «Վրաստանի պետական էլեկտրահամակարգ» ընկերությունում և դրանից հետո միայն, պայմանագիրը պետք է մտներ ուժի մեջ: Սակայն Հանձնաժողովում գրանցելուց հետո էլեկտրաէներգիայի մատակարարումները կատարվել են առանց «Վրաստանի պետական էլեկտրահամակարգ» ընկերության կողմից պայմանագրի գրանցման:

Փոխհոսքի սկզբունքից շեղվելու արդյունքում գումարային փոխհատուցման սահմանաչափեր սահմանված չեն:

19.02.2018թ. թիվ 7 համաձայնագրով կատարվել է գնի փոփոխություն վրացական կողմից փոխհոսքի սկզբունքի պայմանով նախատեսված՝ 16.02.2017-31.01.2018թթ. ժամանակահատվածում 36,951,518.2 կվտ/ժ էլեկտրաէներգիան չմատակարարելու հետևանքով: Համաձայնագրում արձանագրվել է, որ վրացական կողմը չի կարող որպես փոխհոսք ընդունել հայկական կողմից արտահանման ենթակա 36,951,518.2 կվտ/ժ էլեկտրաէներգիան և պատրաստ է դրա փոխարեն ընդունել գումարային վճար՝ 1 կվտ/ժ-ը 0.048 ԱՄՆ դոլարի հաշվարկով՝ ընդամենը 1,773,672.8 ԱՄՆ դոլար (համաձայնագիրը գրանցվել է Հանձնաժողովում 23.02.2018թ.):

Ըստ նախարարության ենթակայության «Հաշվարկային կենտրոն» ընկերության տեղեկատվության՝ 2017թ. ընթացքում ներկրվել է 178.7 մլն կվտ/ժ, 4,287.7 մլն դրամի արժեքով էլեկտրաէներգիա, ներկրումն իրականացվել է մայիս-սեպտեմբեր ժամանակահատվածում: Ընկերությունը 2017թ. փետրվար, մարտ, ապրիլ, նոյեմբեր, դեկտեմբեր ամիսներին արտահանել է 127.4 մլն կվտ/ժ՝ 3,081.2 մլն դրամի էլեկտրաէներգիա:

2018թ.-ին ներկրում չի եղել, արտահանվել է միայն հունվար ամսին՝ 7.6 մլն կվտ/ժ 178.5 մլն դրամի էլեկտրաէներգիա: Ընդամենը 2017-2018թթ. արտահանվել է 135.0 կվտ/ժ՝ 3,259.7 մլն. դրամ արժեքով էլեկտրաէներգիա:

15.02.2017թ. Ընկերության և ՀԷՑ-ի միջև, մինչև 2018թ. փետրվարի 1-ը գործողության ժամկետով, կնքվել է էլեկտրական էներգիայի փոխանակման (առուվաճառքի) թիվ ENA-16-178 պայմանագիրը, ըստ որի կողմերից յուրաքանչյուրը կարող է հանդես գալ և՛ որպես վաճառող, և՛ որպես գնորդ: ՀԷՑ-ի հետ կնքված պայմանագիրը գրանցվել է Հանձնաժողովում 16.02.2017թ.:

Ըստ պայմանագրի, էլեկտրաէներգիայի առուվաճառքի գինը որոշվում է համաձայն Հանձնաժողովի էներգիայի փոխհոսքերի իրականացման մասին

որոշման: «Էներգահիմաքս» ՓԲԸ-ի կողմից ՀԷՑ-ից էլեկտրական էներգիայի ձեռքբերման և վաճառքի գինը 1 կվտ/ժ-ի համար սահմանվել է 15.459 դրամ, առանց ԱԱՀ-ի՝ համաձայն թիվ ENA-16-178 պայմանագրի հավելված 1-ի:

Փոխհոսքերի գործառույթի իրականացմամբ պայմանավորված Ընկերության կրած ծախսերը փոխհատուցվում են ՀԷՑ-ի կողմից: Գնված յուրաքանչյուր 1 կվտ/ժ-ի համար վճարվել է 1.8 դրամ՝ ներառյալ ԱԱՀ-ն: Բացի դրանից այլ վճարներ չեն սահմանվել:

Գնված կամ վաճառված էներգիայի քանակական հաշվառումն իրականացվել է Հանձնաժողովի 16.09.2004թ. N 110-ն որոշմամբ սահմանված կարգի համաձայն: Պայմանագրի Հավելված 2-ով և Հավելված 3-ով տրվել են հաշվառքի ու վճարումների մասին ձևանմուշները, որոնք ենթակա են հաստատման նաև «Հաշվարկային կենտրոն» ՓԲ ընկերության կողմից:

Թիվ ENA-16-178 պայմանագրին կից 31.01.2018թ. կողմերը կնքել են լրացուցիչ համաձայնագիր, որով փոփոխություններ են կատարվել պայմանագրում, մասնավորապես՝

- պայմանագրի ժամկետը երկարացվել է մինչև 01.02.2019թ.,
- ավելացվել է նոր կետ, որով «կողմերից յուրաքանչյուրը պարտավոր է մյուս կողմին փոխադարձ վաճառել սույն պայմանագրի շրջանակներում իր կողմից գնված էլեկտրաէներգիան՝ ՀԷՑ-ի 1 կվտ/ժ-ն հավասար Ընկերության 1.05 կվտ/ժ-ի համամասնությամբ» (որոշվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 441-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթների ուժով կիրառել 16.02.2017 թվականից),
- փոխվել է առուվաճառքի գինը՝ 15.459 դրամի փոխարեն 20.284 դրամ (որոշվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 441-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթների ուժով կիրառել 01.02.2018 թվականից),
- նշվել է, որ մինչև 31.01.2018թ. ՀԷՑ-ի կողմից Ընկերությանը պակաս է մատակարարվել 35,191,916.33 կվտ/ժ, որի դիմաց ՀԷՑ-ը պարտավորվել է վճարել 275,236.0 հազ. դրամ հրաժարագին (որոշվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 441-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթների ուժով կիրառել 31.01.2018 թվականից կողմերի միջև ծագած հարաբերությունների նկատմամբ):

Հրաժարագինը վճարվել է 24.05.2018 թվականին: Ընկերությունը հրաժարագինն ավելացրել է իր հաշիվներին առկա գումարներից (որոնք առաջացել էին ՀԷՑ կողմից 15,456.0 սակագնով կատարված վճարումներից) և 1,773,672.8 ԱՄՆ դոլար փոխանցել է վրացական կողմին:

01.02.2018-01.02.2019թթ. ժամանակահատվածում նախատեսված է եղել իրականացնել 100 մլն կվտ/ժ էլեկտրաէներգիայի փոխհոսք: